

HENRI BARBUSSE

Η ΛΕΩΝΙΑ

Ἡ βραδιά πού ἡ Λεωνία, γυρνώντας ἀπό τὸ Πα- ρίσι, ἔφτασε στὸ χωριό της, ἔβραχε, καὶ τὰ παι- δια, συναγμένα στὸ σταθμὸ, τὴν περίμεναν γιὰ νὰ τὴν προγαρουν.

Κι' αὐτὸ, γιὰτί ἦτανε φευγάτη ἀπὸ καιρὸ, μὲ τὸ μεγάλο σχέδιον ν' ἀποκτήσῃ παράδες, καὶ τώρα νὰ πού γύριζε, πῶς κακομοιρασμένη κι' ἀπὸ πρῶτα.

Βγήκε ἀπ' τὸ σταθμὸ, κατὰ τὸ σούρουπο, καὶ τὴν ὥρα πού κατέβαινε στὸ δρόμο, ὁ ἀέρας φούσκωνε κι' ἀνέμιζε, στὸ ἥμιφως, τὸ σταχτὶ φουστάνι της, καὶ τὸ ξεθωριασμένο της τὸ σάλι.

Τὸ χωριὸ πού εἶχε γεννηθῆ, τῆς ἔκανε κακὴν ὑπόδοξή. Στὸ διάβα της, ἐκλείναν τὰ παράθυρα, καὶ τὰ στόματα σφαλνοῦσαν. Οἱ γεροντότεροι τῆς εἶπανε μηχανικά τὸ καλῶς ὦρισε. Σύντροφοι καὶ συντρόφισσες παλιές, τὴν κοίταζαν μ' ἔν ἀδειο μάτι κι' ἀδιάφορο, σὰ νὰ μὴν καταβαίναν τὴ συμβαίνει—ἐνὸ μὲ λίγη θέληση καλὴ, θὰ γινότανε ἡ σχετικὴ ἀναγνώρισή. Οἱ νεαρώτεροι, πού εἶχαν μεγα- λώσει σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ, γύριζαν τὰ μάτια τους ἄλλου, σὰ νὰ τοὺς εἶχαν εἰπωμένα τὰ καθεάστα. Κανένας τώρα δὲν τῆς συγχωροῦσε τὴ θλιβερὴν ἐκείνη ἀτυχία της. Τώρα ἦταν κι' ἀπὸ ξένη τὴ χειροτέρη.

Στριφογύριζε τὰ μάτια της δεξιὰ κι' ἀριστερά. Ἐβίαζε τὴν περπατήσιά της, ἴδρωνε, λαχάνιαζε. Τὸ μαῦρο της καπέλλο ἦταν ἄθλιο καὶ δίχως γαρνιτούρα.

Τράβηξε γιὰ τὸ σπιτί της ἀδελφῆς της, τὸ μόνο της ἄσυλο, στὴ μόνῃ συγγένειά.

Σταμάτησε στὴν πόρτα, ἐστέναζε καὶ ὕστερα, σὰ ζητιάνια, ἄπλω- σε τὸ χέρι, ἔφτασε μὲ δυσκολία τὸ σκονιάκι πού βαροῦσε τὸ κου- δούνι, καὶ τὸ τράβηξε.

Ἡ πόρτα ἀνοίξε. Ἡ κυρὰ Ντιέξ φάνηκε τότε, ὀλόλιγγη, ὅπως ἦταν, καὶ κῆταξε τὴν ἀδερφή της.

Ἄ! μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν εἶχε τώρα πιά ἡ Λεωνία τὴ ζωο- γράδα καὶ τὸ καμάρι πού εἶχε ὅταν ἔφυγε γιὰ νὰ πῆν νὰ κάσῃ στὴν προτεύουσα, μὲ τὴν ἀξίωση νὰ τὰ βολέψῃ μοναχὴ της καὶ νὰ κερδί- σῃ χρῆματα πολλά. Εἶχε ἕνα ὄφρος τότε τόσο ἄ- θωο, τόσο πεταχτὸ, τόσο χαρούμενο, πού σχεδὸν τὴν ἐζηλεύανε.

Κοιτώντας τώρα τὴ χοντρή τὴ Λεωνία, νικη- μένη, σαβαβαλιασμένη, ἕνα κουβαράκι ἐμπρὸς στὴν πόρτα της, ἡ κυρὰ Ντιέξ ἐνοιθε ντροπὴ γιὰ τὸ κοσμο κι' ὅμως ἀπὸ μέσα της θοιὰμ- βευε. Μὲ μιὰ σκέψητρεξε ἔξωφρα τὸν ἄντρα της, τὸν κύριο Ντιέξ καὶ λυπήθηκε πού δὲν πρόφτασε νὰ ἰδῆ, αὐτὴ τὴ θλιβερὴν ἐπιστροφή, τὴν τόσο σύμφωνη μὲ τὴς κρυφές ἐλπίδες του. Εἶχε πεθά- νει ἕνα χρόνον πρὶν, χωρὶς ποτὲ νὰ μάθῃ αὐτὰ τὰ πράγματα.

Ἐστερα, εἶπε διὰ μιὰς στὴν ἀδερφή της : — Ἐσύ σαι ;

Ἡ ἄλλη δοκίμασε νὰ χαμογελάσῃ, μὰ δὲν τὸ κατόρθωσε. Ἐσοῦψε καὶ μῆχη, δίχως νὰ προσθέσῃ λέξι, μὲς' στὴ μίσην τρύπα τοῦ σπιτιοῦ.

Τῆς μέρες τῆς ἐπόμενες, περιπλανήθηκε βουβά μὲς' τὸ χωριὸ. Ἡ ὑπόδοξή, πού τῆς εἶχαν κανομένα ἐξ ἀρχῆς, δὲ μετεβλήθη ὀλό- τελα. Παντοῦ, σκόνταψε ἀπάνω στὰ ἴδια σκληρὰ μούτρα, τὰ διά- πιστα μαζὶ καὶ τὰ μνηστικά. Ὅχι, δὲ θὰ μοροῦσε πιά ποτὲ, νὰ πάρῃ θέσι καὶ ν' ἀποκατασταθῆ, νὰ ζήσῃ πάλι μὲ τοὺς χωρια- νούς της...

Σ' αὐτοὺς τοὺς ἀθλίους πηγαίμους κ' ἐρχομούς της, οἱ ἄνθρω- ποι δὲν ἐδίσταζαν καθόλου νὰ τῆς δεῖχουν τὴν ψυχὴ τους ὅπως ἦταν. Ἀνήμεροι, ἐγωῖστές καὶ πλεονέγτες ! Κι' ἀκόμα, χαμερπεῖς ἀπέναντι στὴ δύναμι, δείχνοντας μονάχα σεβασμὸ στους ὑπηρέτες καὶ τοὺς λακέδες τῆς γειτονικῆς ἐπαύλεως. Ἡ ἐπαυλις αὐτῆ, μὲ τὸ χιμαρῖο τῆς ὄγκο, δέσποσε τώρα ἀπάνω σὶὸ χωριὸ, ἐπιβλητικώ- τερη κι' ἀπὸ τὴν ἐκκλησία.

Μπρὸς στὴ κακία αὐτῆ, ἡ Λεωνία μαζεύτηκε περισσότερο στὸν ἑαυτὸ της. Κάποιο βράδιον πρόσεξε ἰδιαίτερα μιὰν ἀγαθάδα, πέρα, στους ἀγρούς, πού τὴν κοιτοῦσε νιμφερά, χωρὶς κακία, κι' ἄλλη μιὰ φορὰ συγκινήθηκε βαθεῖα κοιτώντας τὰ σιωπηλὰ νοή- ματα πού τῆς ἔκαναν οἱ λεύκαν ἀπὸ πέρα.

Ἐθρονώτας ἀπ' αὐτὲς τὶς μακρονές πορεῖες, μὲς' ἀπ' τὰ σοκά- κια, ἔβρισκε ξανά τὴν ἀδελφὴ της, στυνή, κατοουριασμένη, ἀφρο- νη, νὰ περπατῆ μὲ τὸ μακρὸ της μαῦρο φόρεμα, πού κορμιόταν γύ- ρω ἀπὸ τὸν ὄμο της, ἢ νὰ κοιτῆ τὸ νοικοκυριὸ της, μὲ τὰ λιγνὰ τὰ χέρια της, πού θύμιζαν ἀράχες.

Τότε ἡ Λεωνία ἔτρωγε δυὸ πικουκιές, ξερομασοῦσε κανά δυὸ κουβέντες κι' ἀνέβαινε νὰ κοιμηθῆ.

Τώρα πειὰ κανένας δὲν τὴν ἤθελε. Αὐτὸ τὸ πρῶγμα δὲ μο- ροῦσε νὰ τὸ βαστάξῃ.

Ἐνα πρωτὶ—δὲν ἦταν μισὴ ὥρα πού ἡ Λεωνία ἦταν φευγάτη ἀπὸ τὸ σπιτί ἀπάντησε ἕναν ἄνθρωπο μὲ μορφή παράξενη.

Ἐνα κεφάλι μαῦρο μερδεμένο. Τὰ μαλλιά του ἦταν ἀνακα- τωμένα μὲ τὰ γένεια, κι' ἀνακατωμένα μεταξὺ τους. Δυὸ μάτια,

σάμπως νᾶχε πυρετὸ, πούφεγγαν μεσ' στὸν ἥλιο, σὰν τὸ φῶς τῆς λάμπας.

Θυμήθηκε : Ἦταν ὁ τρελλὸς τοῦ χωριοῦ κι' ἀπόρησε καθὼς τὸν κοιτάζε ἀπ' τὸ πλάι πὼς ζοῦσε ἀκόμα.

Μὰ νὰ πού αὐτὸς τῆς χαμογέλασε, καὶ πού τὴ φώναζε χαιδευτικά μὲ τ' ὄνομά της. Αὐτὴ ἡ ἀμυδρὴ ἀνάμνησι, μέσου σ' ἐκείνη τὴ μεγάλην ἐ- ρημιο, τὴν ἔκανε νὰ τρέμῃ. Τοῦ χαμογέλασε καὶ κείνη ὅσο μοροῦσε, σχεδὸν χωρὶς νὰ θέλῃ, καὶ τὸν μισοχαίρησε. Κ' ἔφυγε κάνοντας : «το—το» σὰν τὸ πουλάκι. Σὲ λίγο σταματώντας μὲς' στὸ δρόμο, εἶπε ἀπὸ μέσα της : «Μὰ ἀλήθεια, εἶνε τρελλὸς ;»

Ξαναβροθῆκανε, σε λίγο καιρὸ, χωρὶς νὰ ξέρουνε τὸ πὼς καὶ τὸ γιὰτί. Τὴ δευτέρῃ φορὰ πού τὸν ἀπάντησε, χαιδεύε πονετικά κά- ποιο σακίτῃ σκύλλο, ἀπόδειξη πὼς δὲν ἦταν τρελλὸς ὅσο φαινόταν.

Τὰ μαλλιά του δὲν ἦταν ἄσπρα ἀκόμα. Ἦταν μᾶλλον εἰμαγ- μένος, παρὰ γέρος. Φτωχῶσοῦσε ἀθλια, κακομοίρικα. Ξερότανε τυλιγμένος σὲ μιὰ μεγάλη μπερτα καλλιτέχνου, καὶ μ' ἕνα ὄμοιο μαλακὸ καπέλλο στὸ κεφάλι. Ἦταν ἴσημος καὶ δυστυχισμένος σὰν κι' αὐτὴν. Μισομένος καὶ καταφρονεμένος σὰν καὶ αὐτὴν, ἰδίως ἀπ' τὸν καιρὸ πού εἶχ' ἐπισύρει τὴν ὄργη τοῦ κυρίου βαρῶνου τῆς ἐ- παύλεως, γιὰτί εἶχαν ἀρνηθῆ νὰ ἐπιστρέψῃ κάποιο ἐλάφι τοῦ κα- τέφυγε στὴ μάντρα του, καὶ πού τὸ κνηνοῦσεν ὁ βαρῶνος τοῦ εἶχαν κάνει τὴ ζωὴ του ἀνυπόφορη, καθὼς τὴν εἶχαν καταστήσει κι' αὐτῆνης.

Τὴν τρίτῃ μέρα, ἡ Λεωνία δὲ βᾶσταξε, καὶ εἶπε μὲ φωνὴ χα- μηλωμένη, στὸν ἄνθρωπο ἐκείνον τὸν παράξενο :

— Ἐγὼ νὰ σοῦ πῶ ἕνα μυστικὸ.

— Κ' ἐγὼ, τῆς εἶπε καὶ κείνος.

Κουβέντισαν, κουβέντισαν. Καθένας εἶπε τὰ δικά του. Ἐ- στερ' ἔγιν' ἕνα εἶδος σιωπῆς, κ' ἔλειπε ψιθύρισεν ἐκείνη :

— Μοιάζεις νὰ σοῦ πῶ, σὰν καλλιτέχνης.

— Καὶ σὺ, σὰν ἕνα ὀδο, εἶπ' ἐκείνος.

Καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνη— πού κοκκίνισε, ἐνῶ γελούπε ντροπαλά—ἐμοιάζε πραγματικά μὲ φρονιτὰν τριαντάφυλλο.

Ξαφνικὰ ἡ Λεωνία ἐγινε ἄφαντη, κι' ὁ τρελ- λὸς ἐπίσης.

Τὶ σᾶνδαλο! Ὅταν σκόλασεν ἡ λειτουργία, οἱ κυρὲς μαζεύτηκαν ἀτότομα, καὶ σὰν ἥλεκ- τρισμένες, γιὰ νὰ τὰ ποῦνε καινὰ κἀνονν σχο- λια. Φυσικά, τόνισαν τὴ διπλὴ αὐτὴ ἐξαφά- νισι, καὶ τὴ χαρακτηρισίαν σὰν ἐγκλημα διπλό. Ἀκοῦστηκαν μουμουρες, ψιθυρίσματα, κάποιαις πιναχταῖς καὶ ὑποκροφαῖς βλαστημιας.

Ἐὰ τὴ διώξω ἀπὸ τὸ σπιτί ἄμα ξανάρ- θῃ, εἶπε ἡ κυρία Ντιέξ.

Καὶ πρόσθεσε :

— Νὰ μὴν τὴν εἶχα διώξῃ πῶς μωροστὴ- τερα !

Ὅμως ἕνας κύριος πλησίασε στὸν ὄμιλο ἐκείνου τὸν κυράδω, καὶ τοὺς εἶπε βιάζοντας τὸ καπέλλο του :

— Μὲ συχωρῖτε... Φοροῦσε γυαλιὰ κ' ἕνα παντῆλι τοῦ λαί- μου. Τὰ γυαλιὰ του γυάλιζαν καὶ εἶχε ἕνα παλτὸ ἀπὸ μαῦρο ὕφανση στὴν πλάτη. Ἦταν—τὸ ξέραν ὅλοι στὸ χωριὸ—ὁ συμβο- λαιογράφος τῆς ἐπαύλεως.

Ξανάτε τέλος δυνατὰ πρὸς τὴν κυρὰ Ντιέξ :

— Ἡ ἀδελφὴ σας δὲν πρόκειται νὰ ἐπιστρέψῃ πλέον σπιτί σας, διὲ παντρευτῆ μὲ κάποιον πού εἶχε φύγει τὴν ἴδια ἐποχὴ ἀπὸ τὸ χωριὸ, τὸν καιρὸ πού ἔφυγε καὶ κείνη, μὲ κάποιον πού τὸν ξέρετε καλά.

— Ἐ! κακαρίσαν ὄλες, μὲ τετωμένους τοὺς λαιμούς.

— ...Ὁ ὁποῖος, συνέχισε ὁ συμβολαιογράφος, μὲ τ' ἀληθῆνο ὀ- νοματίου, εἶνε κίμης. Ἐὰ ξαναρθοῦν ἐδῶ, ἐπειδὴ ἀγόρασαν τὴν γε- τονικὴν ἔπαυλι. Ὁφείλω νὰ σῖς πῶ διὲ ἡ ἀδελφὴ σας, ἔχει σπουδαία περιουσία στὸ Παρίσι. Ὅσαμὲ τώρα, δὲν θέλησε νὰ γίνῃ αὐτὸ γνωστὸ. Τὸ φύλαγε κρυφὸ, γιὰ νὰ σᾶς κἀνῃ ἐκπλήξη, τὸν καιρὸ πού γύρισε..

Κι' ἀφοῦ τοὺς εἶπε αὐτὰ, μέσα στὴν τεραστία, τὴν ἀμίμητη, τὴν ἀπερίγραπτη κατάπληξη τριγύρω του, μὲς' τὴ νεκρικὴ τὴ σιω- πῆ, ὁ συμβολαιογράφος τῆς ἐπαύλεως, ἔβανε καὶ πάλι τὸ καπέλλο του, κ' ἔφυγε, περπατώντας μὲ τὴ ράχη, πρὸς τ' ἄμαζι του, μὲ μικροὺς χαιρετισμούς ξερούς καὶ συντόμους, σὰν τὰ παξιμαδάκια τοῦ βουτήματος...

HENRI BARBUSSE

ΠΡΟΣΕΧΩΣ : Μία φωτογραφία τοῦ περιφρῖμου καὶ πανασή- ρμου ποιητοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 21 Ἰου- λίου, μελέτη περὶ αὐτοῦ καὶ ποιήματά του. Ἀκόμη θὰ δημο- σεύσομεν ποιήματα τέως Ἑλλήνων Πρωθυπουργῶν, πού ἔθεράπευ- σαν καὶ τὰς Μούσας.

Ἐπίσης ποιήματα λησμονημένων Ἑλληνίδων ποιητριῶν,—τὰ περιφρῖμα ἀντιανακρόνεται—τοῦ Σακελλαρίου, τὰ γραφέντα κατὰ τὸν ποιητὸν Χριστοπόουλο πρὸ 100 περίοιου ἔτων—ἕνα ἀνέκδοτο ποίημα τοῦ Κανστᾶλλη,—ἕνα ἀνέκδοτο ποίημα τοῦ Παπαδιαμάν- τη,—ἀνέκδοτα ποιήματα τοῦ Λασκαράτου καὶ χίλια δυὸ ἄλλα...